

# lekcja

# O

- Synteza fonetyczna: nawiązywanie kontaktu, witanie się
- Słownictwo: ważne zwroty
- Gramatyka i składnia: terminy gramatyczne po polsku
- Materiały autentyczne: mapa Polski

# Proszę powtórzyć!

## POLSKA WYMOWA

### Wymowa

### 1 Proszę powtórzyć za nauczycielem.

#### Samogłoski

a	e	o
y	ę	u
o	u // ó	

#### Proszę przeczytać:

bar – mama – telefon – kino – ja – ty – on – ona – ono  
 – my – wy – oni – one – Wałęsa – są – jutro – Kraków  
 – dobry – poeta – kawa – woda – mleko

#### Spółgłoski

k	g	
t	d	
p	b	
f	w	
j		
h // ch		
m	n	ń // ni
l	r	ł

#### Proszę przeczytać:

tak – grupa – dobry – pan – reforma – waga – jajko – forma  
 – historia – chmura – szkoła – mała – dzień – dziękuję  
 – pani – mam – wiem – mówię – fajka – figura – herbata

s	ś // si	sz
z	ź // zi	ż // rz
c	ć // ci	cz
dz	dź // dzi	dż

#### Proszę przeczytać:

klasa – sala – masa – rasa – świetnie – siedem – szkoła  
 – gazeta – źle – zimno – że – rzeka – co – być – cicho  
 – cztery – bardzo – dzień – dźwig – dżungla – jogging  
 – do widzenia

### UWAGA!

#### Inna ortografia, taka sama wymowa!

ó = u; ch = h; rz = ż; ci = ć; dzi = dź; ni = ń; si = ś; zi = ź

## POLSKI AKCENT

Akcentujemy przedostatnią sylabę:

— — — / —

War-sza-wa

je-zyk pol-ski

te-le-fon

### 2a Proszę postuchać nauczyciela i zaznaczyć, gdzie jest akcent.

Pol-ska

kul-tu-ra

ki-no

te-atr

ar-tys-ta

po-e-ta

den-tys-ta

ak-tor

ra-dio

te-le-wi-zja

te-le-fon

gru-pa

au-to-bus

ka-wa

kom-pu-ter

### Wymowa

### 2b Proszę powtórzyć te słowa za nauczycielem.

**Wymowa**

**3 Proszę powtórzyć za nauczycielem.**

**Polskie miasta:**

Warszawa, Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań, Szczecin, Zakopane, Katowice, Kołobrzeg, Zamość, Rzeszów, Suwałki, Zielona Góra, Gdańsk, Elbląg, Częstochowa

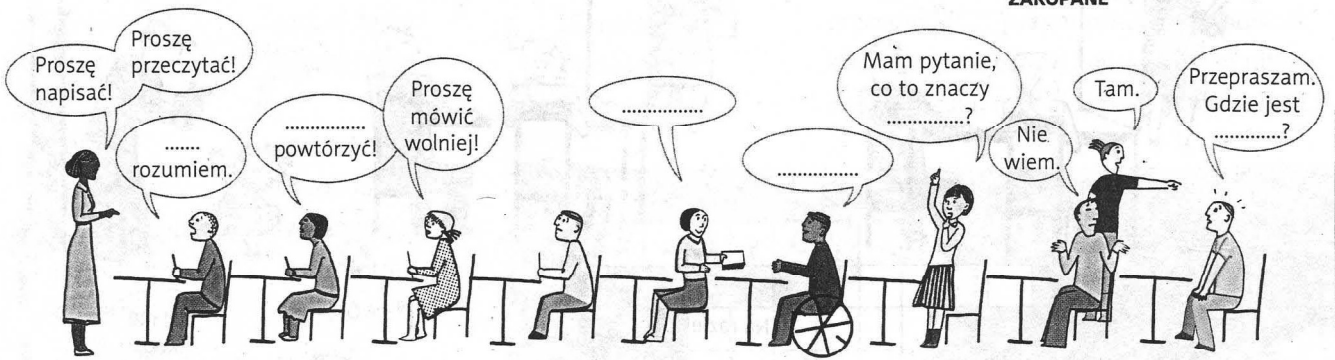
**Polskie rzeki:**

Wisła, Odra, Warta, Bug



**Słownictwo**

**4 Czy rozumie Pan / Pani, co oni mówią?**



*proszę, nie, dziękuję, toaleta*

**5 Gdzie są słowa?**

nie/rozumiem/proszępowtórzyćcotoznaczyproszęnapisaćtak  
proszęmówićwolniejniewiemdziękujęprzepraszammam pytanie

**Wymowa Ortografia**

**6 Proszę wpisać brakujące litery i przeczytać po polsku.**

- po polsku**
0. pro .ś. .ż. .ę.
  1. d .... i .... kuj ....
  2. p ..... epra ..... am
  3. Pro ..... powt ..... y ....!
  4. Co to zna ..... y?
  5. ta .... ≠ n .... e
  6. N .... e w ..... m.
  7. Pro ..... napisa ....!
  8. G ..... e jest toaleta?
  9. Pro ..... m .... wi .... wol ..... ej!
  10. Mam pytan .... e!

**w Pana / Pani języku**

.....

.....

.....

.....

..... ≠ .....

.....

.....

.....

.....



7 Proszę przeczytać z kolegą / koleżanką dialogi. W których z nich użyto języka oficjalnego, nieoficjalnego i uniwersalnego?

język oficjalny

język uniwersalny

język nieoficjalny

	A	B	C	D	E	F	G	H
język oficjalny	X							
język uniwersalny								
język nieoficjalny								



A



B



C



D



E



F



G



H

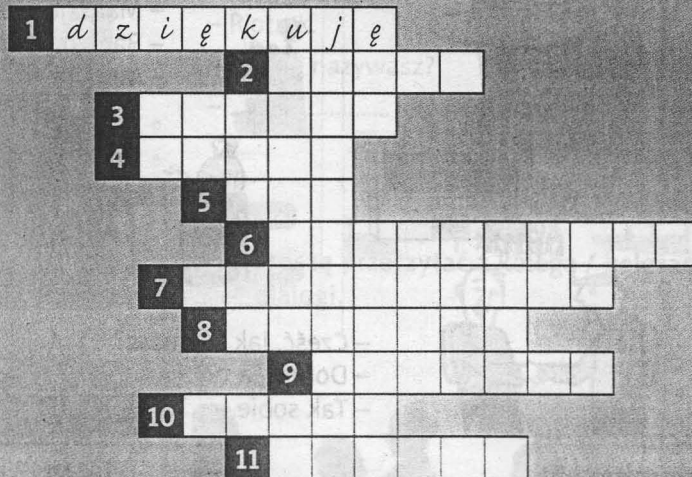
GRAMATYKA PO POLSKU

terminy łacińskie

terminy polskie

<i>vocalis</i>	samogłoska
<i>consonantis</i>	spółgłoska
<i>singularis</i>	liczba pojedyncza
<i>pluralis</i>	liczba mnoga
<i>masculinum</i>	rodzaj męski
<i>femininum</i>	rodzaj żeński
<i>neutrum</i>	rodzaj nijaki
<i>verbum</i>	czasownik
<i>infinitivus</i>	bezokolicznik
<i>substantivum</i>	rzeczownik
<i>adjectivum</i>	przymiotnik
<i>adverbium</i>	przysłówek
<i>pronomen</i>	zaimek
<i>praepositio</i>	przyimek
<i>numerale</i>	liczebnik
<i>casus</i>	przypadek
<i>nominativus</i>	mianownik
<i>genetivus</i>	dopełniacz
<i>dativus</i>	celownik
<i>accusativus</i>	biernik
<i>instrumentalis</i>	narzędnik
<i>locativus</i>	miejscownik
<i>vocativus</i>	wotacz
<i>perfectum</i>	czas przeszły
<i>praesens</i>	czas teraźniejszy
<i>futurum</i>	czas przyszły

- |                |  |
|----------------|--|
| 0. rzeka       | czasownik, <u>rzeczownik</u> , przysłówek  |
| 1. dzień       | przymiotnik, <u>rzeczownik</u> , czasownik |
| 2. dobry       | zaimek, przymiotnik, czasownik             |
| 3. polski      | rzeczownik, przymiotnik, czasownik         |
| 4. miasto      | przymiotnik, bezokolicznik, rzeczownik     |
| 5. powtórzyć   | zaimek, bezokolicznik, przyimek            |
| 6. gramatyka   | bezokolicznik, rzeczownik, czasownik       |
| 7. polski      | czasownik, zaimek, przymiotnik             |
| 8. samogłoska  | czasownik, przymiotnik, rzeczownik         |
| 9. pytanie     | przyimek, rzeczownik, czasownik            |
| 10. mówić      | bezokolicznik, przymiotnik, zaimek         |
| 11. słowo      | czasownik, przymiotnik, rzeczownik         |
| 12. spółgłoska | czasownik, przymiotnik, rzeczownik         |
| 13. nauczyciel | rzeczownik, przymiotnik, czasownik         |
| 14. student    | rodzaj męski, rodzaj żeński, rodzaj nijaki |
| 15. studentka  | rodzaj męski, rodzaj żeński, rodzaj nijaki |



Czy już to umiesz?

1. – Proszę.  
– .....
2. Rodzaj: żeński, nijaki i .....
3. .... powtórzyć!
4. Dzień .....
5. nie ≠ .....
6. r, t, ś, ć, d, b, z, ż, ź
7. a, o, i, y, ę, ą, ó, u
8. Proszę mówić .....
9. Nic nie .....
10. Wisła, Odra, Warta, Bug
11. Warszawa, Kraków, Wrocław, Gdańsk

# lekcja

# 1

Sytuacje komunikacyjne: nawiązywanie kontaktu, przedstawianie się, wyrażanie samopoczucia

Słownictwo: liczebniki 1 – 10, przysłowki określające samopoczucie

Gramatyka i składnia: mianownik zaimków osobowych, odmiana czasowników: *być, mieć, mieszkać*

Media i technologia: książka telefoniczna, skróty w adresie

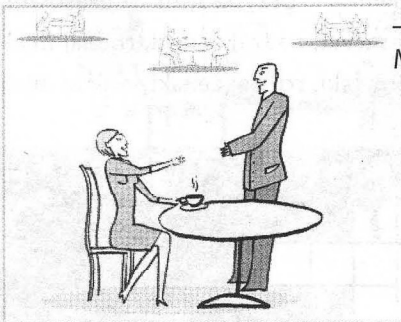
# Jak masz na imię?

## PRZEDSTAWIANIE SIĘ

Wymowa

1a Proszę przeczytać z kolegą / koleżanką dialogi.

### KONTAKT NIEOFICJALNY



– Cześć. Jestem Paweł.  
– Cześć. Jestem Ewa.  
Miło mi.



– Cześć, jak się masz?  
– Dobrze, a ty?  
– Tak sobie.



– Cześć. Mam na imię Beata. A ty?  
– Mam na imię Anna.  
– Bardzo mi miło.  
– Miło mi.

### KONTAKT OFICJALNY



– Dzień dobry.  
– Dzień dobry.  
– Jak się pani nazywa?  
– Nazywam się Mikulska.  
– Jak ma pani na imię?  
– Mam na imię Katarzyna.



– Dobry wieczór. Jak się pan ma?  
– Dobrze. A pani?  
– Świetnie.

### PYTANIE

Jak masz na imię? // Jak ma pan / pani na imię?

Jak się nazywasz? // Jak się pan / pani nazywa?

### ODPOWIEDŹ

Mam na imię Jan.

Nazywam się Kowalski.

Nazywam się Jan Kowalski.

### KTO?

ja

ty

on / pan

ona / pani

### JAK SIĘ MASZ?

#### JAK SIĘ PAN / PANI MA?

świetnie ☺☺☺

bardzo dobrze ☺☺

dobrze ☺

tak sobie ☺☹

źle ☹

bardzo źle ☹☹

fatalnie ☹☹☹



**1b** Proszę ułożyć z kolegą / koleżanką dwa dialogi: oficjalny i nieoficjalny.



**2** Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Jak masz na imię?
- Jak się nazywasz?
- Jak się masz?



**3** Proszę napisać, jak on / ona się ma?



pan Paweł



pani Krystia



Ania



Tomek

.....  
 .....  
 .....

**Wymowa**

**4** Proszę powtórzyć za nauczycielem.

- Jak się nazywasz? – Jak się pan nazywa? –
- Jak się pani nazywa? – Jak się masz? – A ty? –
- A pan? – A pani? – Proszę powtórzyć! –
- Proszę napisać! – Proszę mówić wolniej! –
- Przepraszam, jak się nazywasz? –
- Przepraszam, jak się pan nazywa? – Przepraszam, jak się pani nazywa? – Nic nie szkodzi. – Dzień dobry. –
- Dobry wieczór. – Do widzenia. – Na razie!

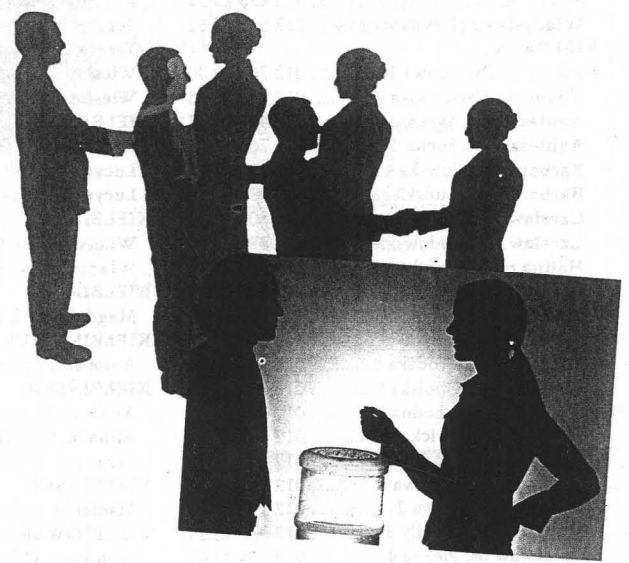


**5a** Proszę uzupełnić dialogi, posłuchać nagrania i sprawdzić swoje odpowiedzi.

- *..Dzień*..... dobry.
- Dzień dobry. ...., jak się pani nazywa?
- Nazywam ..... Marta Nowak, a jak się pan .....
- Mam ..... imię Andrzej. Nazywam się Kowalski.
- ..... mi. **A**
- Cześć. .... się masz?
- ....., a ty?
- Tak .....
- B**
- ..... wieczór.
- Dobry wieczór. Jak ma ..... na imię?
- Jestem Jan. A jak ma pani na .....
- ..... na imię Monika. **C**
- Cześć. Jestem Anka, ..... ty?
- Piotrek.
- Jak się nazywasz?
- ..... się Wójcik. **D**

**Wymowa**

**5b** Proszę przeczytać z kolegą / koleżanką dialogi.



**Słownictwo LICZEBNIKI**

- 0 zero
- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

akcja 1

**6** Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Ile jest 2+3?
- Ile jest 6-4?
- 2+3 jest ..... itd.

**Wymowa**

**7a** Proszę posłuchać nagrania i przeczytać z kolegą / koleżanką dialogi.

**7b** Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Jaki numer telefonu ma pan / pani .....
- Jaki on / ona ma adres?

**Przepraszam, jaki numer telefonu ma pan Marian Kietbasa?**

- Proszę powtórzyć nazwisko!
- **Kietbasa.**
- Proszę powtórzyć imię!
- **Marian.**
- **012 644 78 89**
- **Dziękuję.**
- Proszę.

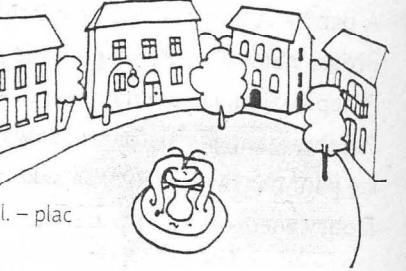
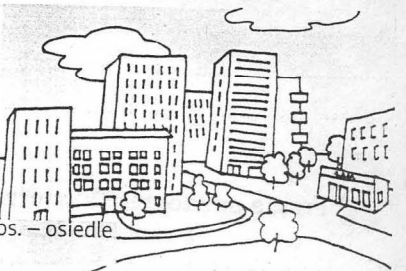
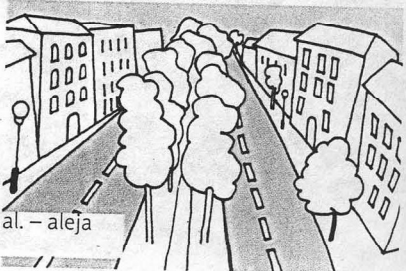
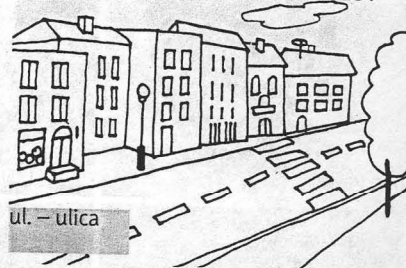
PRZYKŁAD 1

**Przepraszam, jaki numer telefonu ma pani Maria Kietb?**

- Proszę powtórzyć imię!
- **Maria.**
- **Jaki ona ma adres?**
- **Ulica Rusznikarska 3.**
- **012 234 54 97**
- **Dziękuję.**
- Proszę.

PRZYKŁAD 2

**JAKI ADRES?**



**KIELSKA**

- Barbara ul. Floriańska 5 ..... 012 567 23 00
- Janina os. Legionistów 10 ..... 012 234 87 11

**KIELSKI**

- Andrzej pl. Mickiewicza 7 ..... 012 671 23 09
- Wojciech al. Krasińskiego 2 ..... 012 234 76 10

**KIEŁB**

- Anna os. Centrum F2 ..... 012 466 78 12
- Bogumiła ul. Piłsudskiego 4 ..... 012 743 21 11
- Maria ul. Floriańska 7 ..... 012 567 23 01

- Maria ul. Rusznikarska 3 ..... 012 234 54 97**
- Zofia pl. Mickiewicza 8 ..... 012 671 24 90

**KIEŁBALSKA**

- Helena ul. Solidarności 5 ..... 012 762 98 76
- Maria pl. Staffa 6 ..... 012 123 23 34
- Władysława al. Witkacego 4 ..... 012 543 17 61

**KIEŁBASA**

- Adam ul. Dworcowa 10 ..... 012 760 20 30
- Adam ul. Warszawska 7 ..... 012 143 76 43
- Agnieszka ul. Wrzosowa 2 ..... 012 434 34 43
- Agnieszka al. Focha 4 ..... 012 761 20 00
- Barbara ul. Kijowska 4 ..... 012 432 65 18
- Barbara pl. Piłsudskiego 3 ..... 012 987 54 20
- Czesław os. Chopina 7 ..... 012 809 12 34
- Czesław al. Skłodowskiej 7 ..... 012 876 12 35
- Halina pl. Kopernika 1 ..... 012 505 60 42
- Jan pl. Piłsudskiego 3 ..... 012 613 28 01
- Jan al. Piłsudskiego 8 ..... 012 876 14 10
- Jan os. Odrodzenia 6 ..... 012 647 91 87
- Krzysztof ul. Grodzka 3 ..... 012 645 12 00
- Krzysztof ul. Opolska 6 ..... 012 644 12 34
- Małgorzata ul. Ładna 1 ..... 012 643 87 71
- Marek ul. Katowicka 3 ..... 012 641 20 87
- Marian ul. Nowa 2 ..... 012 644 78 89**
- Marta al. Kasztanowa 1 ..... 012 891 11 22
- Marta al. Brzozowa 2 ..... 012 112 34 56
- Stanisław ul. Jagiełły 3 ..... 012 876 13 24
- Stanisław os. Piękne 4 ..... 012 871 22 05

- Teresa ul. Filipińska 10 ..... 012 143 25 37
- Wacław ul. Bytomska 8 ..... 012 783 42 56
- Wacław al. Długa 2 ..... 012 123 46 57
- Zbigniew ul. Krótka 4 ..... 012 203 40 57
- Zbigniew pl. Gramatyka 8 ..... 012 203 47 12
- Zbigniew ul. Sandomierska 1... 012 872 34 01

**KIEŁBASIŃSKA**

- Helena ul. Stara 10 ..... 012 222 45 61
- Helena al. Długa 2 ..... 012 451 87 12

**KIEŁBASIŃSKI**

- Szczepan pl. Gramatyka 10 ..... 012 234 25 01

**KIEŁBASKA**

- Bogdan ul. Filipińska 9 ..... 012 765 19 00
- Jerzy os. Piękne 7 ..... 012 123 65 23
- Jerzy ul. Wesoła 1 ..... 012 562 38 10
- Teresa ul. Katowicka 3 ..... 012 876 00 98
- Teresa ul. Nowa 10 ..... 012 123 00 12
- Wiesław al. Hutników 3 ..... 012 123 76 00
- Wiesław pl. Jagiełły 4 ..... 012 876 53 42

**KIEŁBICKA**

- Katarzyna pl. Gramatyka 8 ..... 012 132 35 46
- Lucyna pl. Kołtątaja 5 ..... 012 176 53 09
- Lucyna os. Piękne 9 ..... 012 634 26 38

**KIEŁBICKI**

- Władysław ul. Górników 1 ..... 012 123 23 65
- Władysław ul. Kowali 2 ..... 012 543 09 76

**KIEŁBIK**

- Magdalena pl. Grodzki 3 ..... 012 460 62 73

**KIEŁBIK-GRUSZKA**

- Anna al. Centralną 10 ..... 012 923 83 51

**KIEŁBIŃSKA**

- Anna os. Wysokie 9 ..... 012 835 29 57
- Anna ul. Solidarności 1 ..... 012 546 28 01
- Teresa ul. Witkacego 10 ..... 012 643 09 12

**KIEŁBIŃSKI**

- Maciej ul. Krakowska 2 ..... 012 872 93 99

**KIEŁBIEWSKA**

- Wanda os. Odrodzenia 1 ..... 012 647 77 10



**8a** Proszę posłuchać nagrania i napisać liczebnik przy nazwie miasta.

- GDAŃSK
- SZCZECIN
- POZNAŃ       WARSZAWA
- WROCLAW       ŁÓDŹ
- KATOWICE       CZĘSTOCHOWA
- KRAKÓW
- ZAKOPANE

**Wymowa**

**8b** Proszę przeczytać nazwę miasta z odpowiednim liczebnikiem.

**9a** Proszę pracować z kolegą / koleżanką. Czy wie Pan / Pani, skąd on / ona jest?

Skąd jest **Lech Wałęsa**?      On jest z **Polski**.

Skąd jest .....?      On / ona jest .....

**QUIZ CZY WIESZ, SKĄD ONI SĄ?**

- |                             |                    |                |
|-----------------------------|--------------------|----------------|
| <input type="checkbox"/> 0  | Lech Wałęsa        | a) z Francji   |
| <input type="checkbox"/> 1  | Czesław Miłosz     | b) z Polski    |
| <input type="checkbox"/> 2  | Michaił Gorbaczow  | c) z Polski    |
| <input type="checkbox"/> 3  | Pedro Almodovar    | d) z Rosji     |
| <input type="checkbox"/> 4  | Wisława Szymborska | e) z Niemiec   |
| <input type="checkbox"/> 5  | Günter Grass       | f) z Anglii    |
| <input type="checkbox"/> 6  | Jacques Chirac     | g) z Hiszpanii |
| <input type="checkbox"/> 7  | Michael Moore      | h) z Ameryki   |
| <input type="checkbox"/> 8  | Tony Blair         | i) z Japonii   |
| <input type="checkbox"/> 9  | Umberto Eco        | j) z Włoch     |
| <input type="checkbox"/> 10 | Kenzo Takada       | k) z Polski    |

**Wymowa**

**9b** Proszę przeczytać odpowiedzi na głos.

**10a** Proszę napisać, skąd oni są.

- Przykład: Alexandra mieszka w Londynie.  
Ona jest ..... z *Anglii* .....
- Ignatio mieszka w Barcelonie.  
On jest .....
  - Andreas mieszka w Berlinie.  
On jest .....
  - Pan Smith mieszka w Nowym Jorku.  
On jest .....
  - Pani Wysocka mieszka w Poznaniu.  
Ona jest .....
  - Roberto mieszka w Rzymie.  
On jest .....
  - Paul mieszka w Birmingham.  
On jest .....
  - Mami mieszka w Tokio.  
Ona jest .....
  - Tatiana mieszka w Moskwie.  
Ona jest .....
  - Nicole mieszka w Paryżu.  
Ona jest .....

**10b** Proszę odpowiedzieć na pytania.

- Skąd pan / pani jest?  
Jestem z .....
- Gdzie pan / pani mieszka?  
Mieszkam w .....
- Skąd jest pana / pani kolega / koleżanka?  
..... jest z .....
- Gdzie on / ona mieszka?  
..... mieszka w .....



	zaimek osobowy	być	mieć	mieszkać
liczba pojedyncza	(ja)			mieszkam
	(ty)	jesteś	masz	
	/ / ono pan / pani		ma	
liczba mnoga	(my)	jesteśmy	mamy	mieszkamy
	(wy)	jesteście	macie	mieszkacie
	oni / one państwo		mają	mieszkają

## 11b być

Przykład: (my) *Jesteśmy* z Hiszpanii.

- Skąd (ty) .....
- (ja) ..... z Polski.
- One ..... z Niemiec.
- Skąd (wy) .....
- Ona ..... z Włoch.
- (my) ..... z Francji.

## 11c mieć

- Jak (ty) ..... na imię?
- Oni ..... problem.
- (my) ..... dom w Krakowie.
- (ja) ..... na imię Andrzej.
- On ..... nowe auto.

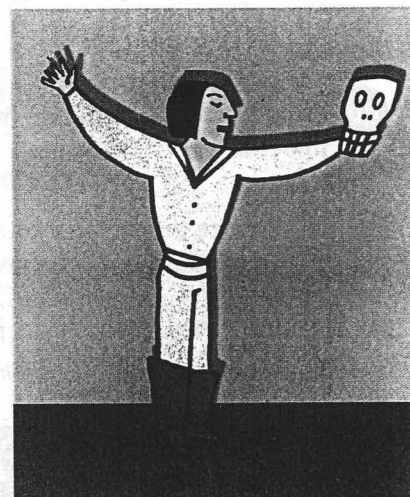
## 11d mieszkać

- Gdzie on .....
- Teraz (ja) ..... w Krakowie.
- (my) ..... w Poznaniu.
- Oni ..... w Gdańsku.
- Czy (wy) teraz ..... w Łodzi?

## 11e oni czy one?

Przykład: (Tadeusz i Andrzej) *Oni* są z Polski.

- (Magda i Dominika) ..... są z Polski.
- (Agnieszka i Jacek) ..... mają się dobrze.
- (pani Kruszańska i pani Wojciechowska) ..... mieszkają we Wrocławiu.
- (Piotrek i Mariusz) ..... mają komputer.
- (pan Kamil i pani Grażyna) ..... mieszkają w Warszawie.



„Być albo nie być, oto jest pytanie”.

12 Proszę postłuchać dialogu w kasie na stacji benzynowej i zdecydować, czy te informacje są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

1. NIP	762-843-59-02	P / N
2. Kod pocztowy	31-410	P / N
3. Ulica	Plac Słowackiego 4/10	P / N
4. Nazwisko i imię	Dobra Anna	P / N
5. Numer rejestracyjny	KR 354 10	P / N

**I** Proszę wpisać odpowiednie słowa do tabeli.

kontakt oficjalny    odpowiedź ✓ pytanie    kontakt nieoficjalny

<i>pytanie</i>		
Jak się masz?	Jak się pan / pani ma?	Dobrze.
Jak masz na imię? Jak się nazywasz?	Jak ma pan / pani na imię? Jak się pan / pani nazywa?	Mam na imię Jan. Nazywam się Jan Kowalski. Nazywam się Kowalski.
Skąd jesteś? Gdzie mieszkasz?	Skąd pan / pani jest? Gdzie pan / pani mieszka?	Jestem z Polski. Mieszkam w Krakowie.

**II** Proszę zrobić ankietę w grupie.

Jak masz na imię?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jak się nazywasz?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jak się masz?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Skąd jesteś?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gdzie mieszkasz?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jaki masz numer telefonu?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Czy już to umiesz?

**III** Proszę przedstawić kolegę / koleżankę:

On / ona ma na imię..., nazywa się... itd.



## Abeceda (Alfabet)

A A B C C D E E F G H I J K L L M N N O O P R S S T U W Y Z Z Z

ch cz dz dź dż rz sz

dzi

### Výslovnost

- CZ špička jazyka se opírá o horní patro hned za horními zuby a snažíme se vyslovit české „č“  
Ć/CI vyslovujeme české „č“ s přidáním hlásky „č“  
SZ špička jazyka se opírá o horní patro hned za horními zuby a snažíme se vyslovit české „š“  
Ś/SI prostřední část jazyka se snažíme vyklenout k hornímu patru a vyslovujeme české „š“  
Ż špička jazyka se opírá o horní patro hned za horními zuby a snažíme se vyslovit české „ž“  
Název písmene : zet z kropką  
Ź/ZI prostřední část jazyka se snažíme vyklenout k hornímu patru a vyslovujeme české „ž“  
RZ něco mezi českým „ž“ a „ř“ – snažíme se vyslovit obě hlásky zároveň  
Název spřežky: erzet  
DZ př. bardzo, dzwonek  
DŹ/DZI př. dziwny  
DŻ př. dżem, dżungla  
Ł spojení českého „U“ a výsloveného anglického neurčitého členu „A“, výslovnost anglického „W“ př. wet, weekend  
Název písmene: el z kreską  
W české „V“, pozn. název písmene český : [VÉ] x polský : [VU]  
Ń/NI české „ň“  
Ę nosové E [EN], shodné s francouzštinou (př. řeka)  
[EM] – před B, P : zęby, postęp  
[E] na konci slova – ztrácí nosovost (př. imię)  
Ą nosové A [ON], shodné s francouzštinou : Le Monde, song (eng) (př.mądry)  
[OM] – před B, P : trąbka, gąbka  
na konci slova – zachovává nosovost (př. są)  
Ó české krátké „U“  
Název písmene : o kreskowane  
I vždy měkká výslovnost, vždy palatalizuje předcházející hlásku, př. cicho  
Pokud je následováno vokálem, zachovává se pouze jeho palatalizační funkce a samotná výslovnost „I“ mizí, př. ciasto [tʰasto]  
Y vždy tvrdá výslovnost, tvrdší než české „Y“  
H [H/CH, CH] př. dach, hotel – prakticky stejná výslovnost

### Výslovnost hlásek může způsobit změnu významu!

Pokud se před či za hláskou neznělou vyskytne znělá, dochází ke **spodobě znělosti**:  
př. W [F] kwiat, wschód, wczoraj

**hlásky znělé:** b d w z ż ż g dz dź dż

**hlásky neznělé:** p t f s ś sz k c ć cz

## Ćwiczenia fonetyczne

### I : Y

lik łyk  
biłam byłam  
biły były  
bili byli  
miła myła  
mitem mytem  
ładni ładny  
nosi nosy  
Włosi włosy

### Ę : A

męża mąż  
węża wąż  
zgięła zgiął  
wzięła wziął  
zapięła zapiął  
zdjęła zdjął

### KK : K

lekki leki  
poddany podany  
winny winy  
cenny ceny  
w Warszawie Warszawie  
w wodzie wodzie  
panna pana

### Ś / SI : SZ

Kasia kasza  
prosię proszę  
siał szał  
sito szyto  
sik szyk  
sina szyna  
sidła szydła  
musi muszy  
koś kosz  
kochaś kochasz  
wieś wiesz  
miś mysz  
psi przy

### Ć / CI : CZ

bicie bicze  
bycie bycze  
badacie badacze  
znacie znaczek  
Maciek maczek  
życie życzę  
leci leczy  
ci czy  
cicha czyha  
mieć miecz  
leć lecz  
płać płacz  
wołać wołacz

## Ś – SZ – Ć – CZ – ŚĆ – SZCZ

Prosię męczy misia.  
Zmęczona mysz nosi czapę.  
Sina sierść męczy.  
Badacie wasz krzak.  
Płać lub bicze.  
Sierota szyła sidła na szczygła.  
Kochasz kochasia.  
Nie życz bicia ani bicza.

Szczyt szczęścia usiąść na ścieżce i ściągnąć szczudła.  
Szczerzy szczur wrzeszczał w ścieku na szczupaka.  
Zmarszczony morszczuk wyszczerzył mściwie szczękę.  
W Szczecinie wieść niesie o ścisku.

## Łamańce językowe

1. Czy się Czesi cieszą, gdy się Czesio czesze?
2. Czy tata czyta cytaty Tacyta?
3. Szczebiot dzieci i skrzywienie drzwi przeszkadzało nieszczęsnej skrzypaczce w głośnym ćwiczeniu gry na skrzypcach.
4. Nie wiem, czy cietrzewie w dżdżysty dzień siadają na drzewach.
5. Chrząszcz brzmi w trzcinie w Szczebrzeszynie.  
W szczękach chrząszcza trzeszczy miąsz,  
Czcza szczypawka czka w Szczecinie,  
Chrząszcza szczudłem przechrzciał wąż,  
Strząsa skrzydła z dżdżu,  
A trzmiel w puszczy, tuż przy Pszczynie, Straszny wszczyna szum.
6. Cesał czyżyk czarny koczek, czyszcząc w koczku każdy loczek. Po czym przykrył koczek toczkiem, lecz część loczków wyszła boczkim.
7. Mała muszka spod Łopuszki chciała mieć różowe nóżki – różdżką nóżki czarowała, lecz wciąż nóżki czarne miała. – Po cóż czary, moja muszko? Ruszże mózdzkiem, a nie różdżką! Wyrzuć wreszcie różdżkę wróżki i unurzaj w rózu nóżki!